

Lista tematów na ustny egzamin maturalny z języka polskiego w roku szkolnym 2010/2011 w I Liceum Ogólnokształcącym w Bystrzycy Kłodzkiej – 125 tematów.

LITERATURA:

1. Motyw domu rodzinnego w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
2. Gatunki biblijne i nawiązania do nich w literaturze polskiej. Przedstaw na wybranych przykładach z różnych epok.
3. Ujęcia motywu horacjańskiego w literaturze polskiej. Przedstaw na wybranych przykładach.
4. Porównaj obrazy bitew w wybranych utworach literatury polskiej i obcej. Omów ich rolę w tekstach.
5. Topos wędrowki i doświadczeń wynikających z podróży. Przedstaw na przykładzie wybranych utworów literatury polskiej i obcej.
6. Autobiografia jako tworzywo w literaturze XX wieku. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
7. Przemiana wewnętrzna jako motyw określający osobowość bohatera literackiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
8. Groteska, drwina, ironia jako środki wyrazu dzieła literackiego. Przedstaw na wybranych przykładach.
9. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów sposoby ich opisywania i funkcje, jakie pełnią w wybranych utworach.
10. Motyw walki dobra i zła w utworach literackich. Omów zagadnienie na podstawie wybranych tekstów.
11. Patrioci i zdrajcy w polskich utworach literackich. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
12. Rola kostiumu historycznego w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
13. Różne sposoby kreowania wizerunku władców w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
14. Etos rycerski w literaturze. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane teksty literackie.
15. Problem relatywizmu moralnego w utworach literatury polskiej i obcej. Omów zagadnienie na podstawie wybranych dzieł.
16. Przedstaw portrety negatywnych bohaterów literackich w wybranych dziełach. Omów, jakie funkcje w utworach pełnią te postaci.

17. Spory literackie w literaturze polskiej – omów przyczyny, przebieg i konsekwencje wybranych sporów, analizując utwory literackie..
18. Literacki obraz zbrodni i kary. Omów problem na wybranych przykładach.
19. Państwo doskonałe. Porównaj i oceń modele państwa w wybranych tekstach pisarzy i filozofów.
20. Modlitwa jako motyw w literaturze. Porównaj ujęcia w wybranych utworach różnych epok.
21. Problem władzy i odpowiedzialności za jej sprawowanie. Omów na podstawie wybranych tekstów literackich.
22. Demitologizacja polskich mitów narodowych. Zanalizuj zjawisko w wybranych utworach XIX i XX wieku.
23. Motyw buntu w literaturze polskiej. Omów jego funkcje na przykładzie utworów z różnych epok.
24. Człowiek i władza jako temat literatury XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
25. Na podstawie analizy wybranych utworów liryki polskiej XX wieku omów funkcje elementów sentymentalnych, groteskowych i satyrycznych.
26. Różne koncepcje patriotyzmu – omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich.
27. Pytania o sens cierpienia w literaturze różnych epok. Omów na podstawie wybranych utworów.
28. Literackie wizerunki kobiety w utworach różnych epok. Omów na podstawie wybranych dzieł.
29. Wizje literackie małżeńskich dramatów. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
30. Wartość i sens poświęcenia się dla innych. Omów problem na podstawie literatury wybranych epok.
31. Paraboliczność jako sposób prezentacji świata w literaturze XX wieku. Omów na trzech wybranych przykładach.
32. Bohaterowie mitów i legend literackich XX wieku. Scharakteryzuj wybrane postacie (np. E.Stachury, R.Wojaczka, A.Bursy), analizując ich biografie i utwory.
33. Obraz szkoły w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
34. Etos pracy w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.

35. Problem władzy jako temat dramatu antycznego, renesansowego i współczesnego. Omów na wybranych przykładach.
36. Portret mieszczanina w literaturze polskiej i obcej. Omów na wybranych przykładach.
37. Analizując teksty wybranych utworów literackich pozytywizmu i Młodej Polski, omów różne sposoby poruszania kwestii chłopskiej w życiu narodu.
38. Portret polskiego inteligenta w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
39. Klasycyzm w poezji współczesnej. Omów zagadnienie na wybranych tekstach Zbigniewa Herberta i Wisławy Szymborskiej.
40. Motyw śmierci heroicznej. Omów temat na podstawie wybranych utworów literackich.
41. Literackie kreacje słynnych historii miłosnych. Przedstaw je, analizując wybrane przykłady.
42. Wizerunek diabła w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.
43. Na podstawie wybranych utworów przedstaw poglądy na zadania poety i poezji w różnych epokach literackich.
44. Literacki portret ojca. Przedstaw na wybranych przykładach z różnych epok.
45. Literacki obraz matki. Przedstaw na wybranych przykładach z różnych epok.
46. Gatunki publicystyki prasowej. Podaj cechy, omów funkcje na wybranych przykładach ze współczesnych czasopism.
47. Pozytywny i negatywny wizerunek gwiazdy sportu. Przedstaw zagadnienie na przykładzie wybranych tekstów publicystycznych i literackich.
48. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw na przykładzie wybranych dzieł literatury dawnej lub współczesnej.
49. Omów relacje polsko-żydowskie i sposoby ich przedstawienia na podstawie wybranych tekstów literackich z XIX i XX wieku.
50. Obraz domu w literaturze polskiej: azyl, twierdza, świątynia, ruina. Wybierz i uzasadnij na przykładzie celowo wybranych tekstów.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI:

1. Pejzaż jako temat literacki, malarski i filmowy. Przedstaw na przykładzie wybranych dzieł.
2. Fascynacja górami w sztuce. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury i malarstwa.
3. Obrazy miasta w wybranych dziełach literackich, malarskich bądź filmowych. Omów na wybranych przykładach.
4. Wizerunek polskich kibiców piłkarskich. Porównaj ujęcia tematu w różnych tekstach kultury (działach z lit. i innych dziedzinach sztuki).
5. Motyw dziecka w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
6. Różne obrazy domu w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw na przykładzie wybranych dzieł.
7. Motyw „Mater Dolorosa” w literaturze i innych dziedzinach sztuki, przedstaw na podstawie wybranych dzieł kultury na przestrzeni wieków.
8. Inspiracje biblijne w wybranych dziełach kultury (literatura i inne dziedziny sztuki) różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
9. Motywy tyrtejskie w literaturze polskiej i innych wytworach sztuki (malarstwo, rzeźba, muzyka). Omów na wybranych przykładach.
10. Polskie zwycięstwa i klęski. Analizując wybrane przykłady, przedstaw, jak w literaturze i malarstwie komentowano ważne wydarzenia w historii narodowej.
11. Motyw czterech pór roku. Omów funkcjonowanie motywu na wybranych przykładach tekstów kultury (dzieł z lit. i innych dziedzin sztuki).
12. Analizując wybrane przykłady, omów funkcjonowanie motywu snu w literaturze i innych dziedzinach sztuki dwóch wybranych epok.
13. Funkcjonowanie motywu Golgoty w tekstach kultury. Przedstaw na wybranych przykładach utworów literackich i z innych dziedzin sztuki.
14. Motywy religijne w sztuce polskiej. Przedstaw na wybranych przykładach dzieł z lit. i innych dziedzin sztuki.
15. Baśniowość i ludowość w wybranych dziełach sztuki polskiej i obcej(literatura i inne dziedziny sztuki). Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
16. Koncepcja piękna w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw na przykładach wybranych dzieł.

17. Stabat Mater Dolorosa - wizerunek cierpiącej Matki Boskiej w tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach literackich i z innych dziedzin sztuki.
18. Obraz świata Orientu zawarty w literaturze i malarstwie romantycznym. Przedstaw jego cechy, analizując wybrane dzieła epoki.
19. Motyw cierpienia w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw temat na podstawie wybranych dzieł kultury na przestrzeni wieków.
20. Świat prowincji w prozie Brunona Schulza i malarstwie Marca Chagalla. Omów porównując wybrane dzieła.
21. Konszachty z siłami nieczystymi. Przedstaw najciekawsze, Twoim zdaniem, realizacje tego tematu w literaturze, malarstwie i filmie. Omów kryteria wyboru, którymi się posłużyłeś.
22. Motyw Chrystusa w literaturze, malarstwie, rzeźbie i filmie. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach.
23. Różnorodne ujęcia motywu tańca w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
24. Przedstaw motyw femme fatale w wybranych tekstach kultury (dziełach lit. i innych dziedzin sztuki) różnych epok.
25. Opiekun, posłaniec, zwiastun dobrej nowiny... Przedstaw różne ujęcia anioła w literaturze i innych dziedzinach sztuki (na wybranych przykładach).
26. Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze, malarstwie i muzyce, Omów, analizując wybrane dzieła.
27. Ogród jako przestrzeń życia człowieka. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane teksty literackie i dzieła malarskie.
28. Ideał świętego w literaturze i malarstwie. Omów wybrane dzieła, uwzględniając specyfikę środków wyrazu.
29. Symbol, metafora i alegoria w literaturze i malarstwie. Omów sposoby funkcjonowania tych środków wyrazu w wybranych tekstach kultury.
30. Sposoby kreowania postaci historycznych w literaturze i innych dziedzinach sztuki polskiej - przedstaw na przykładzie wybranych dzieł.
31. Portret Sarmaty w literaturze i malarstwie. Porównaj ujęcie i wymowę wybranych dzieł.
32. Obraz miasta w literaturze i sztukach plastycznych. Przedstaw na przykładzie wybranych dzieł.
33. Oblicza polskiej wsi w różnych tekstach kultury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich i z innych dziedzin sztuki.

34. Renesansowe umiłowanie człowieka i jego piękna w sztuce tego okresu. Zanalizuj porównawczo wybrane dzieła z literatury i innych dziedzin sztuki.
35. Motywy ludowe i ich rola w dziełach artystów Młodej Polski (literatura, malarstwo, muzyka). Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
36. Trudna sztuka adaptacji dzieła literackiego. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych filmów Andrzeja Wajdy, porównując adaptacje z literackim pierwowzorem.
37. Omów sposoby zniewolenia człowieka ukazane w wybranych dziełach literatury i innych dziedzin sztuki.
38. Obraz Holocaustu i zagłady w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
39. Obrazy dziecięcych dramatów w tekstach kultury. Przedstaw na wybranych przykładach dzieł literackich i z innych dziedzin sztuki różnych epok.
40. Różne funkcje motywu ciemności i nocy w tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach literackich i z innych dziedzin sztuki.
41. Obraz tyranii, ludobójstwa, drogi do piekła... Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane teksty kultury (literackie i z innych dziedzin sztuki).
42. Motyw śmierci w literaturze i innych wytworach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
43. Myśl filozoficzna jako źródło inspiracji w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw, analizując wybrane utwory.
44. Biblia jako jedno ze źródeł inspirujących współczesną literaturę i malarstwo. Omów na podstawie analizy wybranych przykładów.
45. Kwestia żydowska w literaturze i innych tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
46. Słowo i obraz - filmowe realizacje literackich opisów. Omów na wybranych przykładach. Porównaj film z literackim pierwowzorem.
47. Postacie fantastyczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki polskiej. Przedstaw wybrane przez siebie postacie i omów ich funkcje w wybranych dziełach.
48. Motyw Sądu Ostatecznego w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
49. Alegorie i symbole narodowe w sztuce oraz literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach dzieł z literatury i innych dziedzin sztuki.
50. Teatr Telewizji jako współczesna forma prezentacji znanych dzieł dramatu polskiego i światowego. Porównaj wybrany dramat z jego sceniczną realizacją.

51. Kreacje kobiet w literaturze i innych dziedzinach sztuki polskiej - omów na wybranych przykładach.
52. Echa starotestamentowego motywu kobiety w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
53. Motyw vanitas w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach.
54. Motyw techniki i jej wytworów w literaturze i innych dziedzinach sztuki różnych epok. Przedstaw i scharakteryzuj na wybranych przykładach.

JĘZYK:

1. Teksty propagandowe doby socrealizmu i współczesne - na wybranych przykładach omów ich funkcję perswazyjną.
2. Omów słownictwo specjalistyczne związane z rozwojem informatyki. Oceń funkcjonalność zapożyczeń.
3. Na podstawie wybranych utworów literackich podaj przykłady humoru i omów jego funkcje w tekście.
4. Język komiksów i jego rola w kreowaniu obrazu świata przedstawionego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
5. Perswazyjna funkcja tekstów współczesnej reklamy. Omów na wybranych przykładach.
6. Neologizmy we współczesnym języku polskim. Analizując celowo zgromadzony materiał językowy, dokonaj klasyfikacji neologizmów, podaj przykłady, wskaż przyczyny i źródła ich powstawania.
7. Frazeologia biblijna w utworach literatury polskiej. Dokonaj klasyfikacji, podaj przykłady, zinterpretuj znaczenie frazeologizmów w wybranych utworach.
8. Frazeologia mitologiczna w utworach literatury polskiej. Dokonaj, klasyfikacji, podaj przykłady, zinterpretuj znaczenie wybranych frazeologizmów w wybranych utworach.
9. Język literatury fantastycznonaukowej. Omów jego specyfikę, analizując wybrane opowiadania z literatury współczesnej.
10. Stylizacja biblijna w wybranych utworach literackich. Omów jej funkcje w celowo zgromadzonych przykładach.
11. Artyzm opisów w powieści polskiej. Zanalizuj język wybranych przez siebie opisów. Omów kryteria wartościowania artyzmu.
12. Przysłowia, sentencje, maksymy, aforyzmy. Zanalizuj język i omów funkcje w wybranych utworach literackich.
13. Norma i błąd językowy. Przedstaw mechanizmy powstawania błędów językowych, w celowo zgromadzonym materiale językowym.
14. Symbol, metafora i personifikacja w wybranych tekstach literackich. Omów funkcję tych środków stylistycznych.
15. Funkcja zdrobnień i zgrubień w utworach literackich z różnych epok. Omów zjawisko na wybranych przykładach z różnych epok.
16. Przedstaw fonetyczne środki ekspresji i ich wykorzystanie w utworach wybranych poetów.

17. Analizując język piosenek Twojego ulubionego zespołu, scharakteryzuj różnorodność zastosowanych środków wyrazu.
18. O dawnej sztuce pisania listów - omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok. Zanalizuj porównawczo język wybranych listów z różnych epok kultury.
19. Stylizacja w utworze literackim jako środek uwiarygodnienia realiów epoki - omów na wybranych przykładach (analiza języka).
20. Nazewnictwo miejscowe i geograficzne w województwie dolnośląskim. Omów pochodzenie i znaczenie nazw na podstawie zgromadzonego materiału językowego.
21. Język współczesnych środków przekazu. Przedstaw i scharakteryzuj na wybranych przykładach.

Opracował zespół nauczycieli polonistów.